

Rakowski, Witold

Wyższa Szkoła Rozwoju Lokalnego w Żyrardowie i jej działalność w latach 1997-2004

Rocznik Mazowiecki 16, 332-338

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wyższa Szkoła Rozwoju Lokalnego w Żyrardowie i jej działalność w latach 1997–2004

1. Program studiów

Jak już wspomniano¹ w I tomie „Rocznika Żyrardowskiego”, szkoła została powołana decyzją Ministra Edukacji Narodowej i wpisana 29 sierpnia 1997 r. pod nr. 133 do rejestru szkół niepaństwowych. Szkoła jak dotychczas kształci na jednym kierunku, którym jest ekonomia, a specjalność to gospodarka lokalna. Pod pojęciem tym kryje się jednak bardzo szeroka problematyka, o czym mogą świadczyć tematy prac licencjackich². Dotyczą one co prawda najczęściej problematyki lokalnej, ale podejmowane tematy z dziedziny gospodarczej (np. ocena działalności firmy), bankowości, finansów lokalnych (np. budżetu gminy), turystyki, dewastacji i ochrony środowiska naturalnego, komunikacji, polityki społecznej, warunków życia ludności, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, planowania przestrzennego i strategicznego, zagadnień prawnych, funkcjonowania władzy w gminach (zagadnienia ustrojowo-prawne).

Program dydaktyczny w dużej mierze jest narzucony przez odpowiednie postanowienia Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (do 2001 r.) i Państwową Komisję Akredytacyjną. Istnieją tzw. standardy dla poszczególnych kierunków studiów. Na studiach zawodowych trzyletnich, na kierunku „ekonomia” obowiązuje minimalny wymiar następujących przedmiotów:

A. Przedmioty kształcenia ogólnego to jest:

• Wychowanie fizyczne	60 godzin
• Języki obce	90 godzin
• Przedmioty ogólnospołeczne i geograficzne
do wyboru: filozofia, socjologia, historia
gospodarcza, geografia ekonomiczna,
nauka o państwie	90 godzin
minimum

W naszej uczelni na studiach zaocznych (jak na razie niestety tylko takie są prowadzone) wykładana jest:

• Historia gospodarcza	16 godzin
• Geografia ekonomiczna + praca pisemna
dotycząca analizy pewnych zjawisk
w przestrzeni	20 godzin
• Nauka o państwie	16 godzin
• Socjologia	16 godzin
• Psychologia	16 godzin

¹ Krystyna Królikowska-Waś, *Wyższa Szkoła Rozwoju Lokalnego w Żyrardowie. Zarys historii, stan obecny i plany na przyszłość*.

² Wykaz tematów prac, promotorów i recenzentów znajduje czytelnik w „Roczniku Żyrardowskim” (t. I, II) wydanym przez szkołę.

B. Przedmioty podstawowe (675 godzin) to jest:

• Mikroekonomia	90 godzin
• Makroekonomia	90 godzin
• Matematyka	90 godzin
• Statystyka	60 godzin
• Ekonometria	45 godzin
• Informatyka	60 godzin
• Podstawy zarządzania	30 godzin
• Prawo	60 godzin
• Finanse i bankowość	30 godzin
• Rachunkowość	60 godzin
• Międzynarodowe stosunki gospodarcze	60 godzin

Wszystkie wyżej wymienione przedmioty w WSRL realizowane są w formie wykładów lub ćwiczeń.

C. Przedmioty kierunkowe (260 godzin) to jest:

• Polityka społeczna	30 godzin
• Metody wyceny projektów gospodarczych	30 godzin
• Polityka gospodarcza	30 godzin
• Historia myśli ekonomicznej	30 godzin
• Prognozowanie i symulacje	45 godzin
• Finanse publiczne	30 godzin

Do końca roku akademickiego 2003/2004 z grupy przedmiotów kierunkowych nie były realizowane: historia myśli ekonomicznej, prognozowanie i symulacje oraz ekonomia matematyczna. Zdaniem władz uczelni i senatu, przydatność praktyczna tych przedmiotów jest minimalna i powinny to być przedmioty do wyboru.

D. Przedmioty specjalizacyjne i specjalnościowe (660 godzin). W ramach tej grupy w WSRL wykładane są:

• Historia i kultura Mazowsza	16 godzin
• Struktura przestrzenna gospodarki oraz społeczeństwo i gospodarka Mazowsza	16 godzin
• Planowanie przestrzenne i strategiczne	16 godzin
• Gospodarka globalna a gospodarka Polski	16 godzin
• Demografia	16 godzin
• Teoria przedsiębiorstwa	16 godzin
• Ekonomika i ochrona środowiska naturalnego	16 godzin
• Metody i techniki badań społecznych	16 godzin
• Unia Europejska	16 godzin
• Prawo samorządowe	16 godzin
• Prawo cywilne	16 godzin

• Prawo gospodarcze	16 godzin
• Prawo finansowe	16 godzin
• Marketing personalny	16 godzin
• Negocjacje i kontakt z mediami	8 godzin
• Sanologia (nauka o zdrowiu człowieka)	12 godzin
• Metodyka pracy studenta	8 godzin
• Przynależenie czytelnice	6 godzin

Celem pogłębienia wiedzy z zakresu wiążącego się z pisaniem pracy licencjackiej uruchamiane są następujące wykłady do wyboru:

- Rozwój zrównoważony
- Polityka społeczna w gminie
- Turystyka jako czynnik rozwoju gminy
- Budżet Państwa
- Zarządzanie
- Wycena nieruchomości
- Ubezpieczenia osobowe i majątkowe
- Rachunkowość zarządcza
- Rachunek kosztów
- Pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej
- Informatyka bankowa/Bankowość elektroniczna
- Fundusze pomocowe z Unii Europejskiej
- Marketing
- Patologie społeczne
- Zamówienia publiczne

Wydaje się, że realizacja powyższego programu przez doborową kadrę wprowadzającą się głównie ze Szkoły Głównej Handlowej zapewnia studentom tę wiedzę, która daje im doskonale przygotowanie do pracy zawodowej w różnych instytucjach. W szkole poza wykładami do wyboru z pozostałych przedmiotów (poza informatyką, metodyką pracy studenta i zajęciami bibliotecznymi) student zobowiązany jest zdać egzamin. Podsumowaniem studiów jest przedmiot „Gospodarka globalna a gospodarka Polski”, wykładany przez prof. dr. Władysława Szymańskiego, kierownika Katedry Rynków i Konkurencji Szkoły Głównej Handlowej.

Od nowego roku akademickiego 2004/2005 w szkole będą obowiązywały specjalności, a mianowicie:

- gospodarka lokalna
- finanse i bankowość
- ekonomia ochrony środowiska
- społeczeństwo i gospodarka Europy.

Wybór specjalności będzie dokonywany na IV semestrze i na V i VI semestrze dana specjalność zostanie obudowana odpowiednimi przedmiotami pozwalającymi na dalsze zgłębianie wiedzy w wybranej dziedzinie.

2. Studenci

Jak już wspomniano, uczelnia dotychczas kształci tylko w systemie zaocznym. Mimo corocznego ogłaszania naboru na studia dzienne liczba chętnych nie przekraczała 5-10 osób. W 2004 roku odpłatność za studia dzienne została obniżona do minimum, czyli (miesięcznie) na I semestrze – 100 zł; na II – 150; na III – 250; na IV – 300; na V, VI – 350 zł.

Bliskość uczelni warszawskich i sama odpowiedź na pytanie „Gdzie studiujesz?” utrudnia uruchomienie studiów dziennych. W związku z tym słabo wykorzystane jest zaplecze materialne uczelni i kadra dydaktyczna. Na studia zaoczne najwięcej słuchaczy przyjęto w 2000 roku. Od tego roku liczba przyjmowanych systematycznie spada, ponieważ maleje populacja uczniów szkół średnich i osób pracujących, którzy nie skończyli studiów wyższych.

Wśród studiujących zdecydowanie przeważają kobiety (tab.1), których udział kształtował się w poszczególnych latach od 55 (w 2003 r.) do 71% (w 1998 r.) oraz ludzie młodzi w wieku do 26 lat (tab. 2). Udział mężczyzn w wieku do 22 lat wśród przyjętych tej płci kształtował się w latach 1998–2003 (pominięto pierwszy nabór jako nietypowy) od 44 do 76%, podczas gdy kobiet od 40 do 57%, czyli przeciętny wiek mężczyzn studiujących jest niższy aniżeli kobiet. Jest to spowodowane kilkoma przyczynami. Ale najważniejsze są dwie – po pierwsze, podjęcie studiów zwalnia mężczyzn od służby wojskowej; po drugie, mężczyźni częściej niż kobiety podejmują pracę, z której dochody pozwalają na podjęcie studiów. Należy również zwrócić uwagę, że wśród przyjętych na studia są osoby liczące 45 lat i więcej. Dotyczy to zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Z ogółu osób przyjętych na studia udział maturzystów z danego roku kształtował się następująco:

1999	–	32%
2000	–	46%
2001	–	36%
2002	–	33%
2003	–	35%

Im dłuższa przerwa czasu między zdaniem matury a podjęciem studiów, tym większe trudności w opanowaniu wiedzy z przedmiotów ścisłych takich, jak matematyka, ekonometria, statystyka oraz z języka obcego. Dlatego zachodzi konieczność organizowania dla tych osób dodatkowych zajęć uzupełniających, tym bardziej że wśród osób przyjętych stosunkowo niewielki jest odsetek absolwentów kończących licea ogólnokształcące. I tak w poszczególnych latach wynosił on:

1999	–	39%
2000	–	29%
2001	–	37%
2002	–	45%
2003	–	32%

Tab. 1. Liczba studentów przyjętych na studia zaoczne w latach 1997–2004 wg płci

rok akademicki	ogółem	w tym		%	
		M	K	M	K
1997/1998	78	27	51	34,6	65,4
1998/1999	134	52	82	38,8	61,2
1999/2000	180	52	128	28,9	71,1
2000/2001	194	72	122	37,1	62,9
2001/2002	178	64	114	36,0	64,0
2002/2003	166	50	116	30,1	69,9
2003/2004	152	68	84	44,7	55,3
razem	1082	385	697	35,6	64,4

Tab. 2. Wiek osób przyjętych na studia

rok akademicki	do 22 lat	23-26	27-30	31-34	35-39	40-44	45 i więcej	razem
1997/1998								
K	23	8	2	5	6	5	2	51
M	4	9	7	1	–	3	3	27
1998/1999								
K	34	19	12	4	10	3	–	82
M	27	13	63	3	1	1	1	52
1999/2000								
K	51	20	12	13	13	11	8	128
M	23	13	5	6	2	2	1	52
2000/2001								
K	69	16	14	8	6	4	5	122
M	43	12	5	4	4	1	3	72
2001/2002								
K	55	14	17	12	8	6	2	114
M	44	4	7	3	4	–	2	64
2002/2003								
K	52	19	17	9	7	5	7	116
M	27	11	4	1	2	2	1	50
2003/2004								
K	34	4	15	8	11	3	9	84
M	52	9	2	3	1	–	1	68

Absolwenci techników mają lepiej opanowaną wiedzę z przedmiotów zawodowych, gorzej z ogólnokształcących. Stąd też na I roku studiów znaczna liczba studentów ma trudności z zaliczaniem takich przedmiotów, jak: matematyka, geografia ekonomiczna, historia, prawo, mikro- i makroekonomia.

3. Absolwenci

Według stanu na 30 kwietnia 2004 roku, liczba absolwentów w podziale na płeć kształtowała się następująco:

- z ogółu przyjętych w 1997 roku – 78 osób
– ukończyło 28 kobiet i 9 mężczyzn (33%);
- z ogółu przyjętych w 1998 roku – 134 osoby
– ukończyło 45 kobiet (55%) i 19 mężczyzn (36%);
- z ogółu przyjętych w 1999 roku – 180 osób
– ukończyło 83 kobiet (65%) i 20 mężczyzn (38%);
- z przyjętych w 2000 roku – 194 osoby
– ukończyło 65 kobiet (53%) i 27 mężczyzn (38%).

Jak wynika z tych danych, z ogółu przyjętych osób na poszczególnych latach kończy zaledwie połowa, częściej kobiety niż mężczyźni. A więc wskaźnik sprawności studiów w WSRL kształtuje się na podobnym poziomie, jak w Prywatnej Wyższej Szkole Ochrony Środowiska w Radomiu³.

4. Zaplecze dydaktyczne

Szkoła nie posiada jeszcze na własność budynku dydaktycznego. W latach 1997–2000 uczelnia korzystała z zasobów dydaktycznych Zespołu Szkół przy ul. Legionów Polskich w Żyrardowie. Brak większych sal i zaplecza dla dziekanatu zmusił władze szkoły do przeniesienia się w 2000 roku do nowo wybudowanego budynku LO im. Stefana Żeromskiego przy ul. Kacperskiej 6A. Po adaptacji pomieszczeń uczelnia dysponowała dwiema dużymi salami na 100-150 osób, pracownią komputerową (wspólnie z LO) i kilkoma innymi salami na lektoraty, ćwiczenia, wykłady do wyboru. Ponadto do wyłącznej dyspozycji były pomieszczenia przeznaczone dla dziekanatu, księgowości i rektoratu wraz z salą obron i dla nauczycieli dydaktycznych. Rozszerzenie działalności dydaktycznej uczelni i uruchomienie (z inicjatywy piszącego te słowa) Wydziału Ekonomicznego Politechniki Radomskiej studiów uzupełniających magisterskich w 2002 roku (przyjęto w 2002 roku 250 osób, a w 2003 – 340 osób) zmusiło władze szkoły do poszukiwania nowej siedziby.

Likwidacja w 2003 roku LO przy ul. Waryńskiego 1 i przejęcie tego budynku przez Mazowiecki Urząd Marszałkowski umożliwiło wydzierżawienie (od Mazowieckiego Zarządu Nieruchomości o powierzchni całkowitej 1500 m² i po

³ Por. B. Bujala, *Sprawność studiów zaocznych PWOS w Radomiu*, „Przegląd Naukowo-Dydaktyczny”, t. IV, Radom 2000.

przeprowadzeniu generalnego remontu i przystosowaniu w czasie wakacji 2003 roku) pomieszczeń do celów dydaktycznych; uczelnia przeniosła się na ul. Waryńskiego 1. Jednocześnie wystąpiono do Urzędu Marszałkowskiego z ofertą kupna całego budynku. Okazuje się jednak, że do końca lipca 2004 roku nie była jeszcze uregulowana sprawa własności nieruchomości. Spór toczy się między Urzędem Marszałkowskim a starostwem. Niemniej jednak szkoła dzierżawi znaczną część budynku i żywimy nadzieję, że w przyszłości stanie się prawnym właścicielem nieruchomości wraz z częścią hotelową (na 60 miejsc noclegowych).

5. Badania naukowe i publikacje

Badania naukowe uczelni koncentrują się wokół zakresu rozpoznania funkcjonowania gospodarki lokalnej, szczególnie podregionu żyrardowskiego i Mazowsza. Wyniki badań opublikowano w dwóch tomach „Rocznika Żyrardowskiego”. Ponadto w 1998 roku szkoła wydała książkę pod redakcją prof. dr. Leona Jabłońskiego *Sanologia – nauka o zdrowiu społeczeństwa*, a w 2004 roku Macieja Gurbąły *Rola zaawansowanej technologii w rozwoju regionalnym i lokalnym* oraz Jacka Rosy pt. *Wpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych i środków finansowych Wspólnot Europejskich na rozwój Irlandii po 1 stycznia 1973 r.*

Zakończenie

Z przedstawionych danych liczbowych wynika, że uczelnia kształci niewielką liczbę studentów. Wynika to przede wszystkim z lokalizacji szkoły. W jej sąsiedztwie istnieje największy ośrodek szkolnictwa wyższego w Warszawie, a w pobliżu istnieją szkoły wyższe (w Łowiczu, Skierniewicach, Sochaczewie, Pruszkowie). Ponadto, jak na razie, istnieje tylko jeden kierunek studiów – ekonomiczny, a więc oferta jest zawężona. Osoby zainteresowane innymi profilami studiów wybierają uczelnie warszawskie lub w innych miastach. Niemniej jednak dzięki lokalizacji szkoły w Żyrardowie jej mieszkańcom i okolicznej młodzieży wiejskiej umożliwiono podjęcie studiów i stworzono szanse awansu społeczno-zawodowego. Wiele osób uważa, że podjęli studia tylko dzięki temu, że uczelnia znajduje się blisko. Z tym wiążą się nie tylko niższe koszty nauki, ale też łatwiejsza do pokonania bariera psychologiczna, związana z dostępnością przestrzenną.

Uczelnia stworzyła przede wszystkim szanse podniesienia kwalifikacji osobom pracującym. Można więc stwierdzić, że szkoła dzięki kształceniu na wysokim poziomie pełni ważną rolę zarówno miastotwórczą, jak i społecznotwórczą. Efekty kształcenia w sensie ekonomicznym rozłożone są w czasie i trudno je dziś wyliczyć, ale nie ulega wątpliwości, że zdobyta wiedza przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego, gdy absolwenci będą podejmowali przemyślane i rozsądne decyzje odnośnie własnego życia zawodowego.